

В умовах складної конкурентної боротьби більшість банків, намагаючись вдосконалити управління банківською інвестиційною діяльністю, застосовують маркетингові технології, з метою отримання конкурентних переваг і закріплення за собою іміджу банку-новатора. До інноваційних банківських маркетингових технологій відноситься маркетинг партнерських відносин та використання технологій управління відносин з клієнтами - CRM- систему (Customer Relationship Management).

Банківські установи повинні враховувати той факт, що маркетинговий підхід до управління банківською інвестиційною діяльністю сприяє забезпеченню максимального ефекту при організації купівлі-продажу банківських інвестиційних продуктів і послуг, у тому числі, допомагає: привернути увагу потенційних клієнтів; пробудити інтерес до пропонованих банком продуктів та послуг; сформувати переконання в доцільності вибору даного банку; заохотити бажання клієнтів до поглиблення співпраці з банком; спонукати клієнтів до дії – до купівлі продуктів і послуг банку.

1. Реверчук С.К. Управління і регулювання банківською інвестиційною діяльністю: монографія / за ред. д-ра екон. наук, проф. С.К. Реверчука / С.К. Реверчук, Л.Г. Кльоба, М.Б.Паласевич. – Львів: Вид-во "Тріада плюс", 2007. – 352 с.

СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ НЕБАНКІВСЬКИХ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ В УКРАЇНІ

Мохнацький О.О.

Національний університет "Львівська політехніка"

Фінансова установа - юридична особа, яка відповідно до закону надає одну чи декілька фінансових послуг, а також інші послуги (операції), пов'язані з наданням фінансових послуг, у випадках, прямо визначених законом, та внесена до відповідного реєстру в установленому законом порядку [1]. Банківські установи домінують за обсягами активів, основними кількісними показниками діяльності, впливом на процеси розширеного відтворення в економіці України. Натомість процес становлення та розвитку небанківських фінансових установ в Україні супроводжується низкою об'єктивних та суб'єктивних факторів. Досліджували становлення та розвиток небанківських фінансових установ в Україні Школьник І.О.,

Реверчук С.К., Дорош О.Л., Каракулова І.С., Міщенко С.В., Черкасова С.В. та інші вчені.

Ступінь розвитку ринку фінансових послуг обумовлюється кількістю та якістю фінансових установ, а також різноманітністю фінансових послуг, які вони можуть запропонувати. Станом на кінець 2012 року у Державному реєстрі фінансових установ налічувалася 2041 фінансова установа. Активи небанківських фінансових установ все ще залишаються незначними у порівнянні з активами комерційних банків. Так, разом активи комерційних банків та небанківських фінансових установ станом на 31.12.2012 становили 1 228,1 млрд.грн., у тому числі банків – 1 127,3 млрд.грн. (91,8%), небанківських фінансових установ – 100,8 млрд.грн. (8,2%) [2].

Обсяг загальних активів небанківських фінансових установ у 2008-2012 рр. має тенденцію до зростання, зокрема у 2012 році зростання було найбільшим - на 26,2%, активи склали 7,1% ВВП України [2]. У 2012 році позитивні темпи приросту активів спостерігалися майже на всіх ринках небанківських фінансових послуг. Найбільший приріст активів спостерігався у фінансових компаній (+70,7%; станом на 31.12.2012 активи становили 29,7 млрд.грн.) та у ломбардів (+33,3%; станом на 31.12.2012 активи становили 1,6 млрд.грн.).

На рис. 1 показана динаміка активів небанківських фінансових установ за 2008-2012 рр.

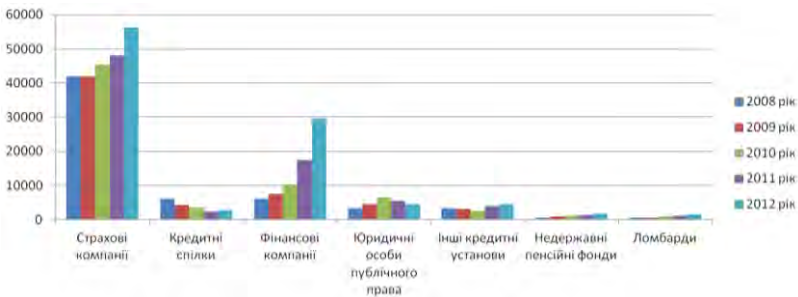

Рис. 1. Динаміка активів небанківських фінансових установ за 2008-2012 рр., млн.грн.

На рис. 2 показана структура активів небанківських фінансових установ у 2012 році. Відмітимо, що упродовж 2008-2012 рр. питома вага активів страхових компаній у активах небанківських фінансових установ зменшилась із 68% у 2008 році до 55,8% у 2012 році, причому середній щорічний приріст активів склав 7,6% (табл. 1).

Рис. 2. Структура активів небанківських фінансових установ у 2012 році

Натомість питома вага активів фінансових компаній у активах небанківських фінансових установ зростає із 9,7% у 2008 році до 29,5% у 2012 році, причому середній щорічний приріст складає майже 50%. Відмітимо зниження активів кредитних спілок у середньому на 18,6% щорічно зі зниженням питомої ваги в загальних активах з 9,8% до 2,6%. Саме ці тенденції і зумовлювали кількісні та структурні зміни в активах небанківських фінансових установ.

Таблиця 1

Динаміка та частки активів окремих категорій небанківських фінансових установ у 2008-2012 рр. *

Активи	Частка до загальних активів, %					Середньорічний приріст зниження абсолютної величини активів, % **
	2008	2009	2010	2011	2012	
Загальні активи	100	100	100	100	100	13,1
Страхові компанії	8,0	6,8	4,8	0,2	5,8	7,6
Кредитні спілки	9,8	7,7	6,9	4,0	3,6	-18,6
Фінансові компанії	7,9	2,1	4,6	1,8	9,5	49,1
Юридичні особи публічного права	3,5	2,7	2,9	6,9	6,4	8,6
Інші кредитні установи	3,5	4,4	6,3	9,4	4,4	8,1
Недержавні пенсійні фонди	0,1	0,4	0,6	0,7	0,6	28,3
Ломбарди	0,9	0,0	0,3	0,5	0,5	31,2

* Джерело: обчислено автором за даними [2].

** Примітка: обчислено як середнє геометричне значення темпів

приросту зниження абсолютної суми активів за 2008-2012 рр.

Нацкомфінпослуг прогнозує уповільнення негативних тенденцій, зокрема стабілізацію та помірний ріст основних показників діяльності у секторах накопичення інвестиційних ресурсів (страхуванні та недержавному пенсійному забезпеченні) та продовження зростання обсягів наданих послуг в інших секторах. Водночас, основною проблемою, яку необхідно вирішувати, на думку Нацкомфінпослуг [2], є оптимізація інвестиційних портфелів фінансових установ як інституційних інвесторів.

Небанківські фінансові установи повинні посісти належне місце у перерозподілі інвестиційних ресурсів. Найважливішого значення, на нашу думку, набуває проблема збільшення капіталізації страхових компаній. Основними способами є залучення інвестицій у тому числі і за рахунок емісії акцій, співпраця із комерційними банками, а також капіталізація прибутку (для чого слід забезпечити екстенсивний розвиток страхової діяльності та підвищення її ефективності). Потенційно вагомим сектором можуть стати недержавні пенсійні фонди, проте для цього необхідні такі передумови як вдосконалення нормативно-правової бази, розвиток економіки і збільшення платоспроможного попиту населення на відповідні фінансові послуги.

1. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>. 2. Огляд ринків фінансових послуг та підсумки діяльності небанківських фінансових установ за 2012 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nfp.gov.ua/files/OgliadRinkiv/KonsolidovOgl/Oglyad%202012.pdf>.